

Wdrożenie Systemu Monitorowania Usług Publicznych

W 2019 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w partnerstwie z Głównym Urzędem Statystycznym oraz stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego rozpocznie prace zmierzające do uruchomienia nowego systemu informacyjnego dostarczającego dane dotyczące usług publicznych świadczonych w Polsce przez samorząd terytorialny.

U uruchomienie Powszechnego systemu monitorowania usług publicznych (SMUP) to jedno ze strategicznych wyzwań państwa wyszczególnionych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Aby zadanie to zostało zrealizowane w sposób profesjonalny, a wypracowany system spełniał oczekiwania wszystkich interesariuszy, jego realizację podzielono na trzy etapy:

- pierwszy – projekt pn. System monitorowania usług publicznych – koncepcja SMUP, realizowany obecnie do końca 2018 r., ma charakter konceptualny i służy wypracowaniu merytorycznych i technicznych ram systemu w zakresie, w jakim jest to niezbędne do jego wykonania;
- drugi (lata 2019–2021) poświęcony będzie zbudowaniu systemu informatycznego oraz poszerzeniu zakresu informacyjnego o nowe obszary usług (głównie usługi społeczne);
- trzeci (lata 2021–2022) skoncentrowany na upowszechnieniu wiedzy na temat możliwości wykorzystania systemu do analizowania usług publicznych i kluczowych parametrów świadczenia usług publicznych.

Co zrealizowano?

W ramach I etapu budowy systemu, którego efektem finalnym będzie opracowanie dokumentu pn. Koncepcja wykonawcza Systemu monitorowania usług publicznych, zespoły robocze złożone z ekspertów samorządowych oraz ekspertów Głównego Urzędu Statystycznego wypracowały zesta-

wy usług oraz wskaźników je opisujących dla następujących obszarów usług świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego:

- podatki i opłaty lokalne,
- zarządzanie nieruchomościami,
- drogownictwo i transport,
- ochrona środowiska,
- inwestycje i budownictwo,
- geodezja i kartografia.

Podstawowym założeniem metodologicznym przyjętym dla systemu jest wyselekcjonowanie wskaźników, które pozwolą na opis usług publicznych w czterech wymiarach – ilości, jakości, dostępności oraz efektywności kosztowej. W ramach zrealizowanych prac zespoły eksperckie zaproponowały podział 6 obszarów na 42 usługi, za które odpowiada samorząd oraz blisko 375 wskaźników, tj. średnio 9 wskaźników dla każdej usługi. Ich liczba może jednak ulec modyfikacji w toku dalszych prac.

Co w drugim etapie?

Drugi etap budowy systemu zostanie zrealizowany w ramach projektu pn. System monitorowania usług publicznych – wdrożenie SMUP zaplanowanego do realizacji w okresie od

1 kwietnia 2019 r. do 30 września 2021 r. Zakres działań planowanych do realizacji obejmuje:

- Budowę narzędzia informatycznego obejmującą opracowanie i udostępnienie on-line bazodanowego systemu monitorowania usług publicznych oraz zasilenie go danymi (wskaźnikami). Za realizację zadania odpowiedzialny będzie Główny Urząd Statystyczny.
- Opracowanie danych i rozwój zakresu informacyjnego systemu. Zadanie obejmować będzie obliczenie wartości wskaźników dla okresu począwszy od 2010 roku (lub krótszego w zależności od dostępności danych) w zakresie wyżej wyszczególnionych 42 usług. Powyższe oznacza weryfikację procedur pozyskania danych i zasilania systemu na poziomie metodologii i informatyki. Ostatecznie obliczone wartości zostaną wprowadzone do systemu, a następnie udostępnione użytkownikom SMUP.

W ramach tego zadania prowadzone będą także prace nad rozszerzeniem zakresu informacyjnego systemu o kolejne istotne obszary usług publicznych z zakresu usług społecznych, tj. eduka-

Instytucje partnerskie zaangażowane w realizację projektu

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Główny Urząd Statystyczny
Związek Miast Polskich
Związek Powiatów Polskich
Śląski Związek Gmin i Powiatów

cji, pomocy społecznej i wspierania rodziny oraz kultury i rekreacji.

Wzorem rozwiązań wypracowanych w pierwszym projekcie dotyczącym opracowania koncepcji systemu SMUP, prace prowadzone będą w ramach grup roboczych, w których uczestniczyć będą eksperci pochodzący z jednostek samorządu terytorialnego oraz statystyki publicznej.

- Praca nad lukami informacyjnymi obejmie przeprowadzenie szczegółowych analiz, dotyczących możliwości i sposobu pozyskania danych, które są niezbędne do obliczenia wskaźników zdefiniowanych dla poszczególnych usług, a które z różnych względów nie są dostępne na poziomie centralnym w źródłach statystycznych lub administracyjnych.
- Pilotaż narzędzia w JST – opracowana zostanie metoda pracy z systemem, która opisana zostanie w formie podręcznika. Przeprowadzony zostanie pilotaż systemu z udziałem przedstawicieli gmin. 40 JST reprezentujących zróżnicowane typy samorządów (tj. gminy wiejskie, gminy miejsko-wiejskie, gminy miejskie, miasta na prawach powiatu oraz powiaty ziemskie). Pilotaż będzie miał charakter szkoleniowo-warsztatowy prezentujący zakres merytoryczny i funkcjonalny systemu oraz możliwe do wykorzystania metody analiz.

Przedstawiony wyżej projekt – podobnie jak zmierzający ku końcowi projekt koncepcyjny – realizowany będzie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w partnerstwie z Głównym Urzędem Statystycznym oraz stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego wyłonionymi w ramach otwartego naboru ofert.

Najbliższe wyzwania

W toku realizacji pierwszego etapu przedsięwzięcia strategicznego, jakim jest budowa powszechnego sys-

JST uczestniczące w tworzeniu listy usług i wskaźników:

Miasto Częstochowa, Miasto Gliwice, Miasto Jaworzno, Miasto Bielsko-Biała, Miasto Krosno, Miasto Rybnik, Miasto Tychy, Miasto Bytom, Miasto Lublin, Miasto Bydgoszcz, Miasto Dąbrowa Górnicza, Miasto Kutno, Miasto Kraków, Miasto Mysłowice, Miasto Zabrze, Miasto Żory, Miasto Rzeszów, Gmina Cieszyn, Gmina Płońsk, Gmina Czeladź, Gmina Jarocin, Gmina Kozienice, Gmina Wyszaków, Gmina Będzin, Powiat częstochowski, Powiat polkowicki, Powiat wieruszowski, Powiat brzozowski, Powiat legionowski, Powiat płoński, Powiat zawierciański.

temu monitorowania usług publicznych uwidoczniły się wyzwania, które muszą zostać rozstrzygnięte przez zespół projektowy w ciągu najbliższych dwóch lat. Do najważniejszych z nich należą:

- Poszerzenie dostępności danych poprzez udostępnienie w ramach systemu SMUP niedostępnych dzisiaj danych. Także ocena możliwości szerszego wykorzystania źródeł administracyjnych lub elektronizacji procesu pozyskania danych rozproszonych, które dotychczas nie były pozyskiwane, a w wyniku dotychczasowych testów wykonanych przez ekspertów samorządowych potwierdzono, iż są możliwe do pozyskania do SMUP;
- Opracowanie systemowych założeń dla rozwiązań zmierzających do ograniczenia uciążliwości obowiązków sprawozdawczych nałożonych na urzędy JST przez organy administracji centralnej – głównie poprzez przegląd sprawozdawczości, automatyzację i elektronizację przepływu tych danych;
- Zwiększenie zakresu, w jakim dane przekazywane przez samorząd w ramach sprawozdawczości budżetowej mogą zostać ponownie wykorzystane do zasilenia wskaźników efektywności kosztowej dla większości usług ujętych w SMUP.

Merytoryczne prace nad skuteczną realizacją przedstawionych wyzwań już trwają. Przykładem mogą

być cykliczne spotkania zespołu projektowego z przedstawicielami Ministerstwa Finansów zmierzające do uwzględnienia zapotrzebowania systemu monitorowania usług publicznych na rzetelne dane w wymiarze finansowym.

Co po uruchomieniu systemu?

W trzecim etapie przedsięwzięcia prowadzone będą działania upowszechniające wiedzę wśród pracowników samorządowych na temat możliwości wykorzystania systemu do wielowymiarowej analizy usług publicznych świadczonych przez samorząd w Polsce. Wsparciem w tym zakresie zostanie objętych ponad 600 JST z terenu całego kraju. Jednocześnie – wzorem norweskiego systemu KOSTRA, który stanowi cenną inspirację do budowy SMUP – trwały będą dalsze prace nad doskonaleniem i przebudową systemu. Norweskie doświadczenia pokazują bowiem, że budowa systemu monitorowania usług to przedsięwzięcie nie tylko bardzo złożone, ale także wieloetapowe. Wraz z rozwojem systemu zmieniają się bowiem oczekiwania i potrzeby informacyjne jego użytkowników. ■

Szerzej o założeniach dotyczących budowy systemu można przeczytać w artykule opublikowanym w numerze 15/1229 Wspólnoty z 29 lipca 2017 r.

Artykuł promuje działania realizowane w ramach Działania 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Publikacja sfinansowana przez Instytucję Pośredniczącą dla Działania 2.18 PO WER ze środków projektu pn. „Pomoc Techniczna PO WER dla MSWiA na lata 2017–2018”.

